

(ע"ב) זיהאמר שמואל: המשתכר אל ישתכר יותר על שתות' — והואיל ומותר להשתכר עד שתות, אין לו לצורבא מרבנן לוותר בזה, כי מוטב ישתכר כדינו ויאכל יגיע כפיו משיחא נצרך לבריות (ריטב"א).

כתבו הפוסקים (חו"מ רלא, כ) שבמקום שרוב המוכרים אינם חשים לתקנת חכמים, ומסרבים לציית להם, אף המוכר הירא את דבר ה' אינו חייב למכור בזול, שאין לנו להפסידו בידים. ואולם אם על ידי שב"ד יורו לאלו הנשמעים להם, להזיל מחיריהם, על ידי כך יוכרחו גם השאר להזיל — יכריחו לאותם השומעים (ערוך השלחן שם).
 'ועתה במדינתנו יש לצעוק להיפך, על החנונים המזוללים (=המזויילים) במקחים בכל מיני סחורות, ועל ידי זה רבה הקלקול מהמסחר והעניות, והרי חז"ל התירו להרויח שתות אף באוכל נפש וכל שכן בשארי מיני סחורות שצריכים להרויח הרבה יותר, ועתה מזוללים במקחים בלא דעת ובלא תבונה.

ויש מי שחילק כל הסחורות לשלשה חלקים: דבאוכל נפש משכירים עד שתות ולא יותר, (וזה מלבד מחיר טורח החנוני והוצאותיו, כמבואר בסוגיא ובפוסקים), ושאין בהם אוכל נפש כלל — יוכלו להרויח אפילו בכפל, ובמכשירי אוכל נפש כמו תבלין וכדומה — ירויחו אחד באחד ולא יותר'. (שם וע"ש בסוסי" רכת).

דף מא

'אי רבי ישמעאל מאי איריא לא יחדו... רישא רבי ישמעאל וסיפא ר' עקיבא...' — יש לתמוה מדוע לא פרשו משנתנו בפשיטות: 'לצרכו' — כגון שהיה צריך את מקומה [ולא לקחה לשם שימוש וגזילה], הלכך אם נשברה כשטלטלה — חייב, שהרי אדם מועד לעולם וחייב אפילו באונס. ואם 'לצרכה' — פטור, מדין אומן העוסק במלאכתו?

ויש להביא ראיה מכאן לשיטת התוס' (בב"ק ר"פ המניח ולהלן בסוף 'האומנין') שאין חילוק בין שאר מזיק לאומן העוסק במלאכתו [וצ"ע לשיטת הרמב"ן שאומן העוסק במלאכתו אין שם 'מזיק' עליו], אלא לעולם באונס גמור פטור, ובאונס הקרוב לפשיעה חייב, א"כ מה נפשך; אם נשברה באונס גמור — אף אם טלטלה לצורך מקומה יש לו ייפטר, ואם לאו — אפילו טלטלה לצרכה חייב (בית ישי עו הערה ב).

לכאורה יש לתרץ בפשיטות, שאם נטלה לצורך מקומה ולא לשימוש, היה לו להפטר גם ביחדו לו הבעלים מקום לאחר שהניחה במקומה, שאמנם היה אסור לו ליטלה למקום אחר, שהרי יחד לה מקום, אפשר שלא נעשה בכך גזלן או שולח יד בפקדון ולא קנאה להתחייב באונסין. [ונראה לכאורה שאינו ענין לדין 'מעביר על דעת בעה"ב' — להלן עח]. ולכן היה פשוט בגמרא להעמידה שנטלה להשתמש בה [וכן היא גם המשמעות הסתמית של 'לצרכו' וכדלעיל ל.], וכדפירש"י במתניתין.

'מאן דמתרגם לי חבית אליבא דחד תנא מובלנא מאניה בתריה לבי מסותא' — כלומר אודה לו שהוא גדול בתורה ממני ושראוי אני לשמשו כתלמיד המשמש לרבו. ומשום דקיימא לן תלמיד אל יכנס עם רבו לבית המרחץ אלא אם כן רבו צריך לו שישמשנו, לכך נקט הובלת הכלים אחריו לבית המרחץ (תורת חיים. ע"ע במובא לעיל כט:).

'לא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא לא יחדו דלאו מקומה הוא אלא אפילו יחדו נמי דמקומה הוא בעינן דעת בעלים' — בבבא קמא (ק"ה): מבוארת סברת ר' עקיבא, ששומר שגנב כלתה לו שמירתו מפני שכבר אינו נאמן לבעלים, הלכך צריך דעת בעלים, כי כבר אינו עומד תחתם, ואין די בהשבה לדעתו של שומר, כבשאר שומרים.

והרמב"ן (במלחמות שם) הוסיף שאין כאן השבה כלל לרשות הבעלים, שכיון שכלתה שמירתו, נמצא כשמחזירה לרשותו, לא החזיר לרשות הבעלים.

ובזה יש לפרש דברי הגמרא שיש חידוש ביחדו לו מקום, דהוה אמינא הואיל והמקום קנוי במידה מסוימת לבעלים, שהרי השאיל את המקום להנחת פקדונו שם, (ע' פסחים ו; קצוה"ח בשם מהרי"ט ח"א סה — על גדר 'יחוד מקום' בפקדון), נמצא שהחזירה לרשותם — קמ"ל אפילו החזירה לאותו מקום צריך דעת בעלים.

'וקא סבר שואל שלא מדעת גזלן הוי' — כתב מהרי"ל (בשו"ת, קצח): 'כמדומה לי שפרשו רבותינו: דין גזלן יש לו, ולא דקעבר בלא תגנוב, אע"פ שאין דעתו לשלמו בשעת שאילה. ולא דמי לדררשינן 'לא תגנוב' — על מנת לשלם כפל (להלן סא): — דמכווין לגניבה, ובאיסורא אתא לידיה'. אפשר שאפילו לפי מה שדייק בקצוה"ח (שמח"א) מלשון הרמב"ם (בסהמ"צ רסד) שגנב ע"מ למיקט עובר אפילו בדעתו להשיב, יש לומר ששואל שלא מדעת קל ממנו, שאין כאן לקיחה לעצמו כלל, ואם היו הבעלים כאן אפשר שלא היה משתמש בניגוד לרצונם. משא"כ גונב ע"מ למיקט.

— יש לפרש מדוע נחשב 'גזלן' ולא 'גנב' — שאינו נקרא 'גנב' אלא כאשר נחבא בדוקא, ואילו ראוהו הבעלים לא היה לוקח, אבל שואל שלא מדעת אינו מתכוין לעשות מעשיו בסתר (קובץ שיעורים — ב"ק אות פה. וע"ש ב"ב שיב).

'רועה שהיה רועה עדרו... הניח מקלו ותרמילו עליה — חייב... והא לא חסרה? אלא לאו ש"מ קסבר שליחות יד אינה צריכה חסרון' — וקשה, מדוע אינו חייב משום 'שואל שלא מדעת — גזלן'?

ופרש רש"י שבעלי-חיים המכחישים מחמת מלאכה, תחילתו 'שליחות-יד' היא. וכבר תמהו הראשונים על טעמו של דבר, במה גרעו בע"ח משאר 'שואל שלא מדעת'?

מחמת קושיא זו הוציא הטור (ח"מ רצב, וכ"ה בשו"ע שם א), ששואל שלא מדעת אינו חייב בנטילתו לבד כל עוד לא השתמש. לא כן דין 'שליחות יד' — חדשה תורה שכבר בנטילתו על-מנת להשתמש, קם החפץ ברשותו להתחייב עליו [— למאן דאמר שליחות יד אינה צריכה חסרון. ולמ"ד צריכה חסרון — רק אם החסיר משהו]. ואף כאן מדובר שבא הזאב וטרף לפני שנשתמש בה. אך זה דוחק להעמיד כן, שעדיין לא הניח המקל והתרמיל. ועוד, מפשטות דברי הגמרא לעיל 'שטלטה להביא עליה גוזלות' משמע ששואל-שלא-מדעת נעשה גזלן משעת נטילה, טרם השתמש. אלא נראה כשיטת רש"י שבבע"ח שיש בשימושם חסרון, אין בהם תורת 'שואל שלא מדעת' אלא מתחילתו 'שליחות יד' הוא. [שהואיל ובעלי חיים דרכם ליכחש בעבודה יתרה, אין עיקר הגזילה ניכרת בהם אלא בשהוכחשו. עפ"י חזון איש ח"מ לקוטים כ]. ולעולם בין בשליחות-יד בין בשואל-שלא-מדעת חייב באונסין מיד בנטילתו. (עפ"י בהגר"א ח"מ רצב, א.

כעין דבריו בפירש"י יש בריטב"א, שכל שחשב להשתמש בענין שראוי לחסרון, אין זו בגדר 'שאלה' אלא 'שליחות יד'.

ומה שכתב הגר"א בדעת הטור ותמה עליו — בחזו"א (הו"מ, ליקוטים כ) פרש באופן אחר). בעל המאור, שיטה אחרת לו מזו של רש"י: הנידון 'שואל שלא מדעת גזלן' אינו אלא לדעת הסובר 'שליחות יד אינה צריכה חסרון', אבל למ"ד צריכה חסרון, השואל של"מ אינו 'גזלן'. (וכן מובא בריטב"א בשם הראב"ד).

ושאר ראשונים החולקים, סוברים ששאלה שלא מדעת אינה ענין לשליחות יד, שבשאלה הואיל ומשתמש בכל החפץ — חייב לכו"ע, גם ללא חסרון. משא"כ שליחות יד שמגביה ע"מ ליטול מקצתו, נחלקו אם צריך שיחסיר בפועל (ע' במפרשים).

תירוץ נוסף על שאלת רש"י, כתב הרמב"ן: אין נקרא 'שואל שלא מדעת' אלא כשטלטלה לצורך עצמו להשתמש בה, אבל רועה המניח מקלו ותרמילו תוך כדי רעייתה באפר עם שאר העדר, לא נעשה עליו 'שואל' ולא 'גזלן', שאין כאן שינוי ממלאכת הבעלים והוצאה מרשותם, אך אעפ"כ הוא שולח יד בפקדון הואיל ומשתמש בה, והרי השולח יד בפקדון אפילו במקצת חייב בכל. (וע"ע בר"ן). ויש מתרצים שאין לחייב מצד 'שואל שלא מדעת', כי אין אדם מקפיד בהנחת מקלו ותרמילו שיעשה משום כך 'שואל', אלא חיובו מטעם שליחות יד, שגזרת הכתוב היא כיון שיכול לבוא לידי חסרון אם ישהה עליה זמן מרובה, לכן כבר עתה הרי הוא כשולח יד (עפ"י תור"פ ותורא"ש). ויש חולקים על כך, שאם אין בדעתו להשתמש בענין שמחסיר, אף שליחות יד אין כאן (ריטב"א).

והראב"ד (מובא בראשונים) פירש שאין מדובר שמניח מקלו לפי שעה, שמן הסתם אין הקפדה לבעלים בכך ואין זה כלום, אלא מדובר שעושה כן תמיד ומניח עליה זמן מרובה. וזו כוונת הגמרא 'בעודן עליו'. [ואפילו אינו עליו כעת, אך כיון שבדעתו לעשות כן בכל שעה, אין זו 'השבה' אפילו לרבי ישמעאל. ריטב"א]. (וע"ע בחדושי הגרנ"ט — קנט).

(ע"ב) 'מה לשומר חנם שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת גנב' — אף על פי שחומרא זו בעצם הינה תוצאה של קולא שיש בו, כי הלא פטורו בגנבה הוא הגורם לו להתחייב בכפל — סובר אותו חכם שיש לפרוך על 'קל וחומר' פרכא כל דהו, שמכל מקום מצאנו חומרא מסוימת בלמד שאינה במלמד — חיוב כפל, וכל שמצאנו חומרא נפרך ה'קל וחומר', שכך היא המדה בכל התורה (עפ"י תוס' ועוד; חדושי הריטב"א [החדשים] להלן צד: שו"ת הריב"ש רעה).

זיתי משואל, ומה שואל דלדעת בעלים קא עביד שלא בה יד חייב... מה שואל בבעלים פטור... — הלימוד שלמדו משואל הוא מתייחס לשואל שעושה את מלאכתו, שפטור אם בעליו עמו, אבל שואל ששינה ועשה מלאכה אחרת שלא מדעת בעלים, חייב אפילו בעליו עמו, שהרי אינו גרוע משומר חנם ושומר שכר שחייבים בשליחות-יד בבעליו עמו (קצות החושן שמו, א — דלא כשו"ת בית יעקב (קמג) המובא שם).

ונקרב בעל הבית אל האלהים — לשבועה — השורש 'קרב' בבנין נפעל בא רק בעוד מקום אחד: ונקרבתם בבקר לשבטיכם (יהושע ו, יד) — במעשה עכן. וגם שם הוא מציין התייצבות אדם לפני דין שמים על מנת להיטהר מן הפשע של שליחות-יד בחרם יריחו. ואמנם מלת 'האלהים' המוזכרת כאן הוא חול, ומשמעה הפשוט: 'שופטים'. מכל מקום נראה כי בלשון זו נתפס השופט מבחינת תכונתו המיוחדת כנציגו של המשפט האלקי ושל דין שמים (מתוך פירוש רש"ר הירש, משפטים).

אתה אומר לשבועה או אינו אלא לדין' — נתבאר בב"ק סג:

דף מב

'והפשילן לאחוריו... חייב, שלא שימר כדרך השומרים... אע"פ שצורוין — יהיו בידך' — כלומר כמו בידך, שענין תמיד עליהם, כגון צורן בסדינו התלוי לפניו (רא"ש וריטב"א. וכן פסק הרמב"ם).

ע' משנת פרה (ז,ו): מי חטאת שהולכים והם לאחוריו — פסולות, משום שנאמר 'למשמרת'. וכן שאר קדשים שנפסלין בהסח הדעת, כל שהפשילן לאחוריו ללא שמירה מטומאה, נפסלו — ע' אור שמח (קרבן פסח א,ו).

'בשלמא כולהו שלא שימר כדרך השומרים...' — הרמב"ן למד מלשון 'כולהו' שפירוש המשנה 'זנעל בפניהם שלא כראוי' — היינו בפני הכספים. והוא מקרה נוסף. שאם כפרש"י שפרש נעל בפני הקטנים [כמשמעות לשון זו בכל מקום, 'נעל בפניו / בפניהם' — בפני בעלי חיים שלא יצאו], הלא אין כאן אלא אופן אחד של שמירה ומהו 'כולהו'. (והרשב"א צדד לישב פרש"י). ומכאן יש ללמוד שאם נעל את הכסף בשידה תיבה ומגדל כראוי, כדרך השומרים שבאותו זמן — פטור. [ואף לפרש"י יש לשמוע זאת, שהרי אם נעל הבית בפני הקטנים כראוי, פטור על הכספים]. עד כאן מדברי הרמב"ן ז"ל.

'כספים אין להם שמירה אלא בקרקע' — ואפילו הניחם במקום שמניח שם כספו שלו — חייב, שאם ירצה לפשוט בשלו, אין לו לפשוט בשל חברו (מרדכי בשם ראבי"ה ועוד. מלבד אם התנה עמו שישמר כמו ששומר על כספים שלו. או"ז).

ואולם, כתבו הפוסקים שהענין משתנה לפי הדרך הנהוגה באותו מקום ובאותו זמן, ושמואל דיבר במקום שהרמאים והגנבים מצויים (עפ"י ר"י ברצלוני, מובא ברא"ש וברמב"ן). וכדוגמת מה שאמרו בסמוך ב'צריפא דאורבני', שגם אם לא הטמינם בקרקע הרי זו שמירה מגנבים, לפי שאין מצויים שם. ע' פרטי הדינים בראשונים כאן; תרומת הדשן שלג; חו"מ רצא, יט. (ובספר אילת השחר כתב להוכיח מדברי התוס' להלן מג. שאינו תלוי במנהגי הזמן. וי"ל הלא תנן '...שלא שימר כדרך השומרים').

הגרמ"פ בשו"ת אגרות משה (חו"מ ח"ב נג) כתב לחייב בזמנינו לשמור את הכספים בבנק, שהיא השמירה המעולה מכל עניני שמירות. וגם היא נותנת רווחים למפקיד וודאי דעתו ורצונו בכך. (ואפשר שדבריו אמורים רק בפקדון לזמן ארוך ובסכום ניכר, כבגדון הבא לפניו שהשליש מעות לאדם כדי שיתנו לאשתו ולבניו לאחר מותו. וראה להלן מג).

[ע' שבת קב: 'אמר ר' ירמיה: שכן עני חופר גומא להצניע בה פרוטותיו' והתם בפחות מטפה, ע"ש. ואפשר דלהכי נקט עני ובפרוטות בודדות, דדוקא בזה סגי בחפירה מועטת].

— שיטת כמה מהראשונים (ערמב"ן ורא"ש ועוד) ששומר שכר חייב בכל גניבה, גם גניבה באונס, כגון שהקיף הפקדון חומה של ברזל, או טמנו בעומק רב בקרקע. רק באונס של לסטים מזויין — פטור. 'אך תמהון גדול הוא, למה לא יהא אונס אם העמיק בקרקע ק' אמות, דמאי הוה ליה תו למיעבד...?' (לשון התוס'?)

שמין את טרחו ושאר הוצאותיו הכרוכות במכירה כגון הכרזה בחוצות, והמותר עליהם ירויח ששית. כתבו הפוסקים שבמקום שאר הסוחרים אינם חשים לתקנת חכמים זו, שאין שם ב"ד לפקח על התקנה, אף הירא את דבר ה' אינו צריך להזהר בדבר — שאין לנו להפסידו בידים. (חו"מ רלא, כ).

דפים מ — מא

צ. המפקיד חבית אצל חברו, וטלטלה ונשתברה מתוך ידו או משהניחה — מה דינו?

המפקיד חבית אצל חברו וטלטלה; אם טלטלה לצרכה, כגון שהיתה במקום התורפה וקרובה להשתבר — פטור בכל אופן אם נשברה באונס.

נטלה לצרכו; אם נשברה מתוך ידו — חייב. ואם משהניחה נשברה, אם נטלה באופן שנעשה עליה כגזלן, כגון שנטלה על מנת לגזולה, או על מנת לשלוח בה יד, ליטול ממנה מקצת [וכמאן דאמר שליחות יד אינה צריכה חסרון], או שטלטלה כדי לעלות עליה ולהביא גוזלות [וכמאן דאמר שואל שלא מדעת — גזלן. כן פירש רב ששת לסתם משנתנו. וכן סובר רבא להלן מג. ויש חולקים. ע' ב"ב פח.]. אזי לדברי רבי ישמעאל כשהחזירה למקומה כבר קיים דין השבה, שלדעתו אין צריך דעת בעלים בהשבה, הלכך פטור מכאן ואילך על אונסיה. ולדברי רבי עקיבא חייב, שצריך דעת בעלים.

הלכה כרבי עקיבא מחברו [ואף על פי שרב ששת פירש סתם מתניתין כרבי ישמעאל, אבל רבי יוחנן חולק. וגם פסק להלן כרבי עקיבא. ר"ף ועוד] (רמב"ם גניבה ד,י; ראשונים כאן; חו"מ שנה, ג).

ומבואר בגמרא שאין חילוק לענין זה בין אם יחדו לה בעליה מקום בבית שומר אם לא יחדו. ואולם אם יחדו לה בעלים מקום וטלטלה באופנים הנ"ל ולא החזירה לאותו מקום — אפילו לרבי ישמעאל חייב, שאין כאן השבה.

ואולם שואל בעלמא, אפילו החזירה למקום שאינו מקומה פטור באונס כרבי ישמעאל (הג"א, מהרי"ח; ריטב"א).

א. לדעת בעל המאור, למאן דאמר שליחות יד צריכה חסרון, השואל שלא מדעת אינו נעשה גזלן. ורש"י ושאר ראשונים חולקים.

ב. לפירוש רש"י, בעלי חיים שנטלם כדי להשתמש בהם, אין זה בגדר 'שואל שלא מדעת' אלא שליחות יד. ולמאן דאמר צריכה חסרון, כל שלא כחשו מחמת מלאכה — פטור.

ג. להלכה, שואל שלא מדעת גזלן הוא (ר"ף, רמב"ם; חו"מ רצב, א שנטה, שסג, ה). ונחלקו הפוסקים האם שואל שלא מדעת מתחייב מעת הנטילה (כ"מ מרש"י. וכן כתב הגר"א) או רק מזמן השימוש (טור).

ד. כתב הריטב"א (עפ"י רש"י ורמב"ן), אין נקרא 'שואל שלא מדעת' אלא בשימוש העלול לקלקל את הרכוש, ואעפ"י שאינו מתחסר בשימוש, כגון שיארע בחפץ נזק על ידי טלטולו, אבל דבר שאי אפשר לבוא לידי נזק בטלטולו — אין מי שסובר שגזלן הוא.

ה. בכל האופנים אינו נעשה כגזלן אלא על ידי פעולת קנין, כגון משיכה או הגבהה, כמוכח בסוגיא (ריטב"א. ולענין קנין חצר — ע' קצות החשן קפט; חו"א חו"מ לקוטים כ).

דף מא

צא. א. האם שליחות יד צריכה חסרון אם לאו?

ב. מדוע נכפל דין שליחות יד בשומר חנם ובשומר שכר?

ג. רועה שהניח מקלו ותרמילו על הבהמה המופקדת בידו, ואחר כך נטרפה באונס — האם חייב או פטור?

א. נחלקו רב ולוי בדבר (וכן נחלקו רבי יעקב בר אבא ורבי נתן בר אבא); והוכיחו שרב סבר שליחות יד צריכה חסרון (וכן סובר רבי יוחנן), וכל עוד לא החסיר מן הפקדון בפועל — לא נתחייב באונסיה. ולוי סבר שליחות יד אינה צריכה חסרון, ומיד כשמשך על דעת לשלוח בו יד — נתחייב באונסין. (וכדברי רבי יוסי בן נהוראי, שלכך נכפלה שליחות יד בשומר שכר, לומר לך שליחות יד אינה צריכה חסרון. ולהסבר רבא אף רבי אלעזר סובר כן).

א. מבואר מדברי הר"ן דלמאן דאמר אינה צריכה חסרון, חייב אפילו בשימוש שאינו מחסיר וגם אין בדעתו להחסיר כלום, כגון הנחת מקל ותרמיל על הבהמה בשעה שהיא רועה באפר. ואולם יש חולקים וסוברים שאינו חייב אלא אם נטלה כדי לחסר מקצת או להכחיש (ע' בראשונים עפ"י הראב"ד).

ב. כתב הריטב"א: הנוטל את הפקדון כדי לחסר ממנו מקצת לעצמו ואין בדעתו לשלם לבעלים — הרי זה גזלן. אבל גדר 'שליחות יד' אינו אלא אם בדעתו לשלם לבעלים. [ודוקא כשבדעתו ליטול מקצת, אבל ליטול את כולו ע"מ לשלם, הרי זו גזילה], ובוה נחלקו האם צריך חסרון כדי לחייבו באונסין אם לאו. (ומפשטות דברי רש"י נראה שכל שנטלו כדי לקחת ממנו מקצת לעצמו — שולח יד הוא ואינו גזלן, ואעפ"י שאין בדעתו לשלם לבעלים).

ג. יש שלמדו מסוגיתנו ששומר שמחסר מעט מן הפקדון ואינו נהנה מאותו חסרון, כגון ששפך מעט יין מן החבית לאיבוד — אינו חייב אלא במה שחיסר מדין 'מזיק' אבל אינו שולח יד להתחייב באונסי הפקדון (עפ"י ריטב"א. וכן מובא בר"ן).

ד. יש אומרים שלדברי בית שמאי (להלן מג): שחייב על המחשבה בשליחות יד, לא נחלקו האמוראים שודאי אינה צריכה חסרון (ריטב"א 'החדשים' שם). ויש אומרים שגם לבית שמאי מחלוקת, שלבית שמאי המחשבה כמעשה, ונחלקו האם צריך שייחשב לחסר או אין צריך (רמב"ן; חדושים המיוחסים להריטב"א — שם).

ה. להלכה שליחות יד אינה צריכה חסרון, שכן סובר רבא דבתראה הוא (רי"ף; רמב"ם גזילה ג, יא; רא"ש ועוד).

ב. רבי יוסי בן נהוראי אומר: משונה שליחות יד האמורה בשומר שכר מזו האמורה בשומר חנם, שבשומר חנם נאמרה לצורך ואין במשמעותה אלא בחסרון, אבל של שומר שכר נאמרה שלא לצורך משמעות שבה, שהרי יש ללמדה ב'קל וחומר' משומר חנם — אלא לומר לך שליחות יד אינה צריכה חסרון (ושוב יש ללמוד לשומר חנם, שגילה הכתוב גדר שליחות יד בכל מקום. עפ"י תוס'. ועריטב"א).

רבי אלעזר אמר: אין חילוק בין שניהם. וכן אמר רבי יוחנן. ופרשו משום ששניהם נצרכים לכתוב ואין ללמוד זה מזה, כי מצינו חומרא בשומר חנם שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת גנב. ולפי דעה זו אין לנו ללמוד חיוב בשליחות יד בלא חסרון. ורבא פירש ששניהם מיותרים ללמד הלכה,